

Naša smer



Direktna smer v Mrzli gori

Sončne plošče nad Okrešljem



Besedilo in Fotografije: Silvij Morojna

»Kam pa greva sedaj,« me v nekoliko polomljeni slovenščini sprašuje Štef – Steve House, danes eden izmed najboljših ameriških alpinistov, ko nazadnje stopiva iz gozda na Okrešlju na rob jase. Nad travnikom se nama povsem odkrijejo stene Turške gore in venec Rink nad Zaspanim hribom, na zahodu se skozi meglice prebijajo prvi sončni žarki. Z roko mu pokažem proti desni, kjer v jutranjem soncu žarijo gladke plati sredi močno razbrazdane stene Mrzle gore. Prepredajo jo številne grape in stolpiči, travnate police ter poraščeni grebeni. Navpična razčlemba, po kateri poteka naravna linija smeri, pa nama je za vodilo in orientacijo pri dostopu pod najin današnji cilj.

Uživaško spomladansko pretegovanje

»Joža vleči! Močno nategni! Močno me nategni!« Tako je odmevalo od sten pred triindvajsetimi leti, ko sem kot nadebudni tečajnik, tako mlad, da je bil potreben tudi podpis in privolitev staršev, prvič plezal Direktno v Mrzli gori. Z omenjenimi klici je ihtavo, na ključnem mestu v smeri, klicala na pomoč Cinca, srednji član v naši trojni navezi. Njeni kriki, ki so odmevali od sten po Okrešlju, so bili naslednja dva dni povod za številna zbadanja in salve smeha, vendar se sam nisem počutil nič bolje. Jože mi je moral z vrvjo krepko pomagati preko navpične poč, na najtežjem detajlu pa sem tako plezal bolj po klinih kot po skali. Skratka, bilo je pretežno za eno izmed mojih prvih smeri v gorah.

Direktno sem potem zaradi kratkega dostopa z Okrešlja, lepe linije smeri, dobre skale in udobnega sestopa plezal še velikokrat. Ponavadi jeseni, v razkošju barv zlatih macesnov ali zgodaj spomladi, ko so bile v severnih stenah smeri še zabasane s snegom in ledom. Na južni strani Mrzle gore pa o tem že dolgo ni bilo več sledu. Tudi črne lise, mokri trakovi vode, ki se je še

pred tedni cedila izpod previsov in me prisilila v plezanje v nižjih Pečeh nad Logarsko dolino, so se do danes že posušili. Sam pri sebi sem se nasmehnil, saj sem vedel, kakšno plezanje naju zato čaka. »Sproščeno uživanje od dna do vrha!«, sem pojasnil Štefu, ki je v zadnjih tednih na obisku v Sloveniji zaradi slabega vremena v glavnem okušal krušljive previse in mokroto črnih kaminov. Tudi takšnih »lepot« slovenskih gora se je Steve pred več kot 15 leti, ko je prvič plezal v naših gorah, dobro naužil. Kot srednješolca ga je želja po spoznavanju drugačnih svetov (pa ne alpinističnih) zanesla pod vznožje Pohorja, v Maribor. Tam se je znašel kot član American Field systema, organizacije za mednarodno izmenjavo študentov in srednješolcev. Pred odhodom ni imel pojma, kam ga bodo poslali in z malo sreče bi lahko končal tudi v Južni Ameriki. Tako pa je Štef, kot smo ga po domače klicali, v iskanju sebi primerne družbe za gorska potepanja, zašel na Alpinistični odsek Akademskega planinskega društva Kozjak. Opravil je alpinistično šolo, nato pa je plezal kot obseden celo leto. S plezanjem je nadaljeval doma v ZDA tako dobro, da ga lahko danes štejejo za najbolj obetavnega ameriškega alpinista. »Slovenski alpinisti ste vplivali na mojo alpinistično pot v veliko večji meri, kot je mogoče videti na prvi pogled!« mi je zaupal, ko sva se navezovala na travnati polici pod vstopom, ki ga skoraj ne moreš zgrešiti.

Skoraj naravnost navzgor pod previse

Direktna smer je bila prvič preplezana leta 1974 in bo drugo leto praznovala tridesetletnico. Tako kot celo paleto prvenstvenih smeri nad Logarsko dolino, jo je v prvi desetletki plezalne aktivnosti preplezal legendarni Franček Knez s soplezalcem Račkom Vodiškom. Srednje dolga in ne preveč težka smer poteka po naravnih razčlembah in poč, ki deli plati v vpadnici

Sončne plošče nad Okrešljem



desnega vrha na dva dela. Tehnična ocena (VI–/IV, kakšno mesto tudi VI, za prosto ponovitev) o karakterju smeri pač ne pove vsega. Dovolj bo, če vam prišepnemo, da že nekaj časa spada med klasične, krajše smeri nad Okrešljem. Varovališča so sicer običajno opremljena, pa tudi vmesno varovanje je za dovolj izkušene alpiniste zadovoljivo. Upam, da svedrovcev še nekaj časa smer ne bo videla, zato pa je potrebno za sproščeno plezanje s seboj vzeti pol ducata klinov, najlonske zanke in srednje velike metulje. Velika prednost južne stene je njena lega, ki omogoča plezanje od zgodnje pomladi, če je bila zima bolj skopa s snegom, do zelo pozne jeseni, ko so senčne severne stene že (ali še) premrzle za sproščeno plezanje v majici in kratkih hlačah. Spomladi bo sicer treba počakati, da se iz skalnih razpok pod previsi pocedi voda, ki tja priteče tudi iz zgornjih delov stene. To nevšečnost lahko opazite že z Okrešlja, ne da bi se vam bilo zato treba truditi z dostopom pod smer. V vročini poletnega dne se plezanje izredno

lepe smeri v čvrsti, ponekod od vode izprani sivi skali (z nekaj rahlo krušljivimi mesti) sicer spremeni v peklenški maraton sredi razbeljene peči brez senčnega izhoda.

Danes pa so razmere pravzaprav idealne. Malo sonca za ogrevanje in suha skala me prijetno presenetita v prvem raztežaju. Stena je sicer za moj okus tukaj že malo preveč poraščena, a je z višino »zelenjave« vedno manj. Štef v nadaljevanju prepleza majhen obvoz čez gladko ploščo, v tretjem raztežaju pa ne more prehvaliti sive poč, najtežjega in hkrati najlepšega mesta v smeri. Prepleza ga v razkoraku in delno z zatikanjem oziroma gvozdjenjem pesti v poč. Te tehnike je vajen iz domačih, ameriških gor. Ko naposled priplezam še sam do njega, se nad nama bohotijo previsi, ki se jih ni še nihče lotil v kakšni direktni izstopni varianti. Vsi raje izplezamo iz varovališča v manjši luknji proti levi čez gladke plati. Tudi midva, saj se Štefu že danes popoldne mudi na letalo za polet preko luže. Previdno, da ne bo nesreče in zamude, zato zaplezam v zajedo in neroden kot, od tam pa v poševni prečnici proti travnati polici. Za konec me nad njo pričaka svedrovec in Štef je kmalu za menoj.

Za konec še udoben in hiter sestop

Najinega vzpona je tukaj pravzaprav konec, saj je svet nad gredino, kjer sediva in uživava v sončnih žarkih, poraščen in razbit. Velika večina plezalcev zato po preplezanih štirih raztežajih zaključijo z vzponom, ne da bi še dalje uživali v plezanju čez skalne skoke, rušje in krušljive grebenčke. Že pri hoji po gruščnati polici navzdol moramo biti zaradi kamenja in krušljivosti previdni. Pod nami je namreč še nekaj lepih smeri (Avrikelj, Smehljaj, Jesenska), plezalci pa ne bi bili najbolj navdušeni nad ropotanjem kamenja po njihovih čeladah. Na začetku grape naju pričaka precej starih klinov, povezanih z vrvicami različnih barv in debelin. Zraven starega je



zavrtano novejšo sidrišče za udoben spust ob vrvi, krepko odvrženim vrvem pa slediva v gladek žlambor. Od tam nadaljujem s spuščanjem skozi vlažen kamin, zadnji spust pa opraviha čez sive plati do vznožja stene. Od nahrbtnika, ki smo ga mogoče pustili pod Direktno smerjo, nas loči spet samo raztežaj. Takšne razdalje bodo brez težav premagali tudi malo bolj razvajeni športni plezalci, pa tudi sestop skozi macesnov gozd proti Okrešlju nam bo ob klepetu s soplezalcem prav hitro minil. Ko sva že skoraj na Okrešlju, se še zadnjič ozrem nazaj v steno Mrzle gore. Pogled skozi vrhove ponosnih dreves, ki kljubujejo že desetletja vsem viharjem, zimam in strelam, me je spomnil na stare soplezalce in neštete večere, ki smo jih preživel skupaj na lesenih klopeh pred Frischaufovim domom, popoldneve na balvanu pri zavetišču GRS in dneve v sivih stenah nad Logarsko dolino. Današnjega sem dodal vsem, meni tako ljubim spominom. Želim vam, da bi lahko podobno naredili tudi vi. Na svidenje na Okrešlju!

Izhodišče: Frischaufov dom na Okrešlju stoji na robu ledeniške krnice – okrešlja. Do njega pridemo s parkirišča na koncu asfaltne ceste v Logarski dolini, mimo slapa Rinka in zgornjega izvira Savinje že v slabi uri.

Dostop: Z Okrešlja nas markacije vodijo proti Savinjskemu sedlu. Kmalu zatem, ko se pot rahlo spusti po nekaj kamnitih stopnicah v hudourniško strugo, zavijemo s poti desno na shojeno stezo proti ostenju Mrzle gore. Skozi gozd proti steni nas vedno manj vidna pot vodi skozi gozdič mimo ostankov pastirske staje pod najnižji del stene. Od tam nam preostane do vstopa v smer samo še raztežaj ali dva levo navzgor. S parkirišča na koncu ceste je do vstopa v smer manj kot uro in pol.

Sestop: Redke izbrance, ki se bodo potrudili z vzponom do vrha Mrzle gore, čaka na grebenu markirana pot. Po nahrbtnik ali kakšno malenkost, ki so jo pustili pod steno, se bo treba vrniti s sestopom po grebenu proti zahodu na Savinjsko sedlo, nato pa po poti na Okrešelj (1,5 – 2 uri). Vsi ostali pa lahko po preplezanih štirih raztežajih sestopijo levo navzdol po gruščnati polici in poiščejo prvega »prašička« – urejeno sidrišče z varovalnimi klini in obročkom za spust. Zadostuje 60 m dolga vrv, z dvojno vrvjo pa je spust ob vrvi seveda hitrejši, ker jih je pol manj. (1/2 ure)

Vodniki in zemljevidi: Plezalni vodniček Logarska dolina – Zahodni del (Tone Golnar & Silvo Babič, PZS 1985; zemljevid Kamniške in Savinjske Alpe, 1:50.000) ●



Vir: Plezalni vodniček Logarska dolina – Zahodni del (Tone Golnar & Silvo Babič, PZS 1985)